

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - - - \$6.00
Za pol leta - - - - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 223. — ŠTEV 223.

NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 23, 1932. — ČETRTEK, 22. SEPTEMBRA 1932

VOLUME XXXX — LETNIK XXXX

RAZOROŽITVENA KONFERENCA BREZ NEMCIJE

RUSKI DELEGAT LITVINOV JE V SVOJEM UVODNEM GOVORU ODOBRIL STALIŠČE NEMCIJE

Posvetovanja se bodo za toliko časa odgodila, dokler ne dospe iz Berlina definitivni odgovor. — Herriot je došel v Ženevo, pa je kmalu nato odpotoval. — Predsednik razorožitvene konference, Arthur Henderson, je izjavil, da je došel svet na razpotje.

ZENEVA, Svica, 21. septembra. — Danes se je obnovila tukaj razorožitvena konferenca. Oficijelne posvetovanja ni bilo nobenega, pač so pa delegati razpravljali v skupinah in pojasnjevali svoje mnenje.

Zelo zagonetno se je obnašal francoski ministrski predsednik Edouard Herriot. Zjutraj se je pripeljal v Ženevo ter se je podal v svoj hotel. V palačo, kjer so zbrani delegati, ni prišel, pač je pa proti večeru zopet odpotoval.

V glavnem stanu francoske delegacije je bilo rečeno, da je hotel biti navzoč, ako bi se načelo vprašanje enakopravnosti Nemčije z drugimi državami. Ker pa ta zadeva ni prišla na površje, je odpotoval.

Pred odhodom je pooblastil francoskega vojnega ministra Paula Boncoura, naj se udeleži tajnih pogajanj, ki se vrše med rusko, angleško in ameriško delegacijo.

Ko so se danes sestali delegati k prvi javni seji razorožitvene konference, ni bilo opaziti v dvorani nobenega zastopnika Nemčije.

Potemtakem je obveljala izjava nemškega zunanjega ministra Konstantina Neuratha, da Nemčija na konferenci ne bo zastopana, če ji ne priznajo glede orožja enakopravnosti z drugimi deželami.

Predsednik Arthur Henderson, je prečital Neurathovo izjavo, naj se odgodi debata glede nemške zahteve, dokler Nemčija uradno ne odgovori na njegov poziv, ki ga ji je poslal pred par dnevi. Henderson je pozval Nemčijo, naj dobro premisli, predno odreče udeležbo na konferenci.

Hendersonu je v svojem poročilu glede konference rekel: "Zdaj se bližamo razpotju, kjer moramo izbrati med mirom in razorožitvijo, ali pa med oborožitvijo in morebitno vojno".

Zapisnikar je prebral Hendersonova pisma, ki jih je pisal von Neurathu, nakar je konferenca prišla k dnevnemu redu.

Nato so bila prebrana poročila o razoroževanju od časa, ko je konferenca zaključila svoje zadnje zasedanje.

Nemški zunanji minister baron Konstantin von Neurath je v nekem članku obdolžil nasprotnike Nemčije v svetovni vojni, da so dopolnili vse oboroževanje, ki jim je bilo dovoljeno.

Zanikal je tudi poročila izven Nemčije, da se hoče Nemčija oborožiti, mesto razorožiti.

"Nemčija je razorožena," je rekel, "in narodna varnost zahteva, da tudi drugi narodi zmanjšajo svoje oboroževanje do enakega stanja z Nemčijo, da bo imela Nemčija iste pravice in isto varnost."

BERLIN, Nemčija, 21. septembra. — Priporočilo predsednika Hooverja, da Nemčija ostane članica svetovne razorožitvene konference, medtem ko zahteva enakost z drugimi državami, je bilo pri nemški vladi sprejeto z velikim zadovoljstvom.

Uradni krogi v tem priporočilu vidijo nujno potrebo za splošno razorožitev, kot jo vedno priporoča Nemčija.

Zelo značilen govor je imel ruski delegat Litvinov, ki je rekel med drugim sledeče:

Število nezaposlenih — manjše

AMERIKA JE IZGUBILA RUSKO TRGOVINO

Amerika je morala izgubiti rusko trgovino. — Rusija ni imela drugega izhoda, kot prenehati s trgovino.

Moskva, Rusija, 21. septembra. Nenadna izguba ameriške industrije za svoje izdelke, v vrednosti \$125,000,000, je bila neizogibna.

Ta izguba je prišla tako nepričakovano, da je ameriški narod pričel razmišljati, ako ne bi kazalo, da Združene države priznajo Rusijo.

Po pravici pa se mora sovjetski vladi priznati, da je bilo za Ruse nemogoče preprečiti tako izpremembo, pa če bi tudi hoteli.

Sovjetska Rusija, kot vse druge države na svetu, je v svoji trgovini zelo previdna. Kar Rusija potrebuje, kupi v deželah, kjer se dobi najboljša blago in za kar najnižjo ceno. Svoje blago pa prodaja državam, ki ji plačajo najboljšo ceno. Pod navadnimi razmerami se Rusija ne briga za to, ako države, od katerih kupuje blago, tudi kupujejo njeno blago.

Sovjetska vlada je v Združenih državah in v Nemčiji kupovala več, kot pa jima je prodala; prodala pa je več blaga v Angliji, Franciji in Italiji, kot pa so te države kupile od nje. Splošni sedanji gospodarski položaj je prisilil Rusijo, da je ustavila svojo trgovino z Združenimi državami in se je obrnila k drugim deželam.

JUGOSLOVANI OPUŠČAJO BRADE

Beograd, Jugoslavija, 21. sept. V Jugoslaviji je zadnje čase videti vedno manj bradatih mož. V Beogradu je bila tudi otvorjena prva tovarna za izdelovanje varnostnih britev, da zadosti vsem zahtevam balkanskih držav.

DRŽAVLJANSKA VOJNA V BRAZILIJ

Rio de Janeiro, 21. septembra. Brazilska vlada naznanja, da je vladna armada in mornarica, ki se bojuje proti upornikom države Sao Paulo v Paraty okraju, zavzela mesto Cunha. Poročila iz Sao Paulo naznanjajo, da se je mesto Sao Lourenco v državi Rio Grande do Sul pridružio upornikom.

Sovjetska vlada se ne bo udeleževala pogajanj vojaško-tehničnih komisij, če ne bo sprejet sklep, da gre v tem slučaju za resnično razorožitev. Zal mi je, da ni Nemčija navzoča. Edina pot, ki vam preostaja je, da sprejmete predlog sovjetske Rusije in Združenih držav, ki določa, da naj vsaka država takoj zmanjša število svojega vojaštva in orožja za eno tretino. S tem predlogom bi bila Nemčija tudi zadovoljna in bi brez dvoma poslala na konferenco svojo delegacijo. Sovjetska Rusija bo odobrila vsak predlog glede resnične razorožitve.

INDIJANCI ŽANJEJO DIVJI RIŽ

Pri žetvi se poslužujejo starih metod. — Moderni stroji niso primerni. Delo opravljajo večinoma ženske.

Minneapolis, Minn., 21. septembra. — V tem letnem času žanjejo Indijanci severozapada divji riž po metodi, ki je pri tem indijanskemu rodu v navadi že več stoletij.

Riž je za njihovo prehrano tolike važnosti kot je riba in divjačina. Medtem ko so do sedaj vedno pospravljali toliko riža kolikor so ga potrebovali za sebe, ga sedaj pridelujejo tudi za trgovino.

Največ tega dela opravijo indijanske žene. Dve ali tri ženske se peljejo s čolnom do riževga polja v plitvih vodah ob obrežju jezer ter zmlatijo klasje v čolnu s palicami.

Pri tem delu morajo imeti gotovo izurjenost. Klasje je treba točiti tako, da riž pade v čoln. Klasje pa ne sme biti razbito kajti drugače prihodnje leto ne bi bilo žetve. Kar še ostane riževga zrnja na klasju, je seme za prihodnje leto.

Moderni stroji so zadnja leta skušali opraviti to žetev in mlatev, toda izkazalo se je, da je bilo klasje popolnoma uničeno, vsled česar je postala nevarnost, da bo ta pridelek Indijancev uničen. Zaradi tega je postavljala država Minnesota prepovedala uporabo strojev pri žetvi riža. Riž v teh krajih ni samo poglavitna hrana Indijancev, temveč tudi za divjce race in gosi, kadar se na svojem potovanju ustavijo v teh močvirjih.

S pridelovanjem tega riža se največ pečajo Indijanci Chipewa plemena.

Medtem ko so v prejšnjih letih prihajali Indijanci s svojimi družinami in šotori in so se za časa ustanovili ob obrežju jezer, se sedaj pripeljejo v avtomobilih in se zopet vrnejo na svoja stalna bivališča, ko je pridelek pospravljen.

Vsaka žena more na dan pridelati do 10 funtov riža. Nato je treba riž izluščiti, kar se izvrši na način, ki je bil v navadi pred več stoletji. Pridelovanje riža pomeni za Indijance velik narodni praznik, kajti tedaj se snidejo stari znanci in se obnove stara prijateljstva. Tedaj je tudi čas snubitve in ob tej priliki je sklenjenih mnogo porok.

GANDHI PRIČEL S STRADANJEM

Opoldne je zavžil svojo zadnjo jed. — Zavzel se je, da ne pokusi nobene hrane, dokler Anglija ne izpremeni volilno pravico.

Poona, Indija, 21. septembra. — Mahatma Gandhi, slabotni, mali mož, ki vodi narodni boj v Indiji, je pričel stradalno stavko "do smrti" v protest proti angleškemu postopanju z zatiranimi "nedotakljivimi".

Opoldne je povžil svojo zadnjo jed, je sprejel iz tresočih rok svojega udanega tajnika Mahadeo Desai kozarec citronovega soka in je nato mirno izjavil, da ne bo okusil nobene jedi, dokler Anglija ne izpremeni volilne pravice v Indiji.

Kmalu nato je sprejel v svoji celici v Yeroda kaznilnici časnikarskega poročevalca, kateremu je izjavil, da ostane v kaznilnici navzlic temu, da ga hoče vlada izpustiti na svobodo.

— Moj post, — je rekel, ko je stal kaznilniški ravnatelj poleg njega, — ni v nikaki zvezi s politikom v katerikoli obliki, ali na katerikoli način.

— Šel sem do temelja "nedotakljivosti" in to načelo je mnogo večje važnosti kot pa "home rule". — Ustava bo po svoji lastni moralni teži mrtva, ako ne bo dvignila zatiranih milijonov. Nek tajni glas me je silil k temu, da sem posvetil svoj odpor svojega celega bitja.

— Želim živeti in upam, da bom še dolgo živel ob sami vodi. Voda ima čudovito moč, da podaljša življenje in z nadčloveško silo se bom skušal držati, dokler se ne gane vest angleške vlade.

Gandhi je izjavil željo, da nikdo drugi ne bi pričel stradalne stavke.

Vlada ni ukrenila ničesar, da bi ga siloma izgnala iz ječe, ko je onkraj odklonil, da bi bil izpuščen pod "poniževalnimi pogoji", da bi bilo omejeno število njegovih obiskovalcev.

Ker se v ječi vedno vzorno obnaša in je označen kot najvzornější jetnik, je število njegovih obiskovalcev neomejeno in lahko zapusti ječo, kadar se mu poljubi.

Medtem ko Gandhija obožujejo milijoni njegovih rojakov, ga angleška vlada smatra za velikega upornika. Ker oblasti vedo, da je zmogel potegniti za seboj velikansko ljudsko množico, so mu v ječi dovoljene vse udobnosti.

Po celi Indiji je mnogo ljudi, ki se bodo postili ves čas Gandhijevega posta.

Gandhi bo 3. oktobra star 63 let.

PIVO IZ NEMCIJE

Uniontown, Pa., 21. septembra. Lastnik hotela Leo H. Hayn je naročil 50 sodčkov piva pri Hofbrauhaus v Wuerzburgu. Pivo mora biti poslano do 15. aprila 1933. Hayn pravi, da pri tem naročilu prihrani \$2 pri vsakem sodčku in je prepričan, da bo pošiljatev točno izvršena.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

GOSPODARJI SO DELAVCEM ZNATNO ZMANJŠALI PLAČE

WASHINGTON, D. C., 21. septembra. — Delavski department v Washingtonu izjavlja, da je meseca avgusta število nezaposlenih nekoliko nadovalo. Zmanjšalo se je za polovico odstotka. Istočasno so se pa tudi plače delavcev zmanjšale za en odstotek.

To je bilo ugotovljeno na podlagi poročil, ki jih je dobil delavski department od 64,000 podjetij v šestnajstih glavnih industrijah, v katerih je zaposlenih nad štiri milijone delavcev.

Zaposlenje je nekoliko več v industriji trdega premoga in industriji petroleja. Tudi po kamnolomih so se razmere nekoliko izboljšale.

V elektrarnah, pralnicah in barvilnicah je nmanj zaposlenja. Precej delavcev so najela podjetja, ki izdelujejo zimske suknje, klobuke in volneno obleko.

Red Lion, Pa., 21. septembra. V tem malem kraju, ki ima le nekaj nad štiri tisoč prebivalcev, so lansko leto izdelali nad stoosemin-dvajset milijonov cigar.

V tobačni tovarni je bilo zaposlenih 1936 delavcev, ki so zaslužili vsega skupaj \$1,317,700.

MCDONALDOVA HČI SE JE POROČILA

Wendover, Buckinghamshire, Anglija, 21. septembra. — Mala protestantska cerkev v slikoviti vasi Wendover je bila natlačena, ko se je poročila druga hči angleškega ministrskega predsednika Ramstaya MacDonalda, dr. Joan MacDonald s svojim sošolecem na vseučilišču dr. Alastair Mackinnom.

Beseda "pokorna" je bila pri poroki opuščena.

Nevesta je stara 23 let in nekaj let mlajša od svojega ženina.

STRELA UBILA 122 OVAC

Cagliari, Italija, 21. septembra. Strela je ubila 122 ovac v vasi Villa Grande.

POS LANIK EDGE POZVAN V WASHINGTON

Pariz, Francija, 21. septembra. Ameriški poslanik Edge bo jutri odpotoval s parnikom "Manhattan" proti Ameriki. Pozvan je bil v Washington, kjer bo poročal državnemu departmentu o francosko-ameriških zadevah.

KAROLYI RESIGNIRAL KOT MINISTRSKI PREDSEDNIK

Budimpešta, Madžarska, 21. septembra. — Danes je resigniral madžarski kabinet, kateremu je načeloval ministrski predsednik Karolyi. Resignacijo je baje povzročil nesporazum med ministri in madžarskim regentom Horthyjem.

"GROF ZEPPELIN" SE JE VRNIL

Friedrichshafen, Nemčija, 21. septembra. — "Graf Zeppelin" je završil svoj najkrajši polet v Južno Ameriko in nazaj. Iz Pernambuca, Brazilija, do sem je vozil samo 67 ur.

SAMOMOR ANGLEŠKEGA KRVNIKA

Obesil je 203 zločincev. Med njimi je bil irski upornik Sir Casement. Ko je obesil Mrs. Edith Thompson, so mu odpovedali živci.

London, Anglija, 21. septembra. Sloviti angleški krvnik John Ellis se je sam usmrtil. Našli so ga s prerezanim vratom in britvijo poleg njega.

9. januarja 1923, ko je opravljal 22 let svojo ne ravno zavidljivo službo in o katerem je bilo rečeno, da je poslal v smrt več morilcev, kot katerikoli drugi, je Ellis stopil v pokoj. Istega dne je obesil Mrs. Edith Thompson, ki je z mladim Frederickom Bywater bila obsojena na smrt vsled umora njenega moža.

Že več let poprej se je Ellis ogibal družbe. Vedno je postajal bolj potr. In ko so morali Mrs. Thompson vleči pod vislice, je bilo preveč za njegovo živce.

Navzlic temu, da se je odpovedal obešanju, se ni mogel otrestiti strahov, ki so ga zasledovali. 20. avgusta 1924 ni mogel spati in si je z revolverjem skušal končati življenje. Toda ozdravil je, obljubil sodniku, da ne bo nikdar več poskušal samomora. Z leti pa ga je vedno bolj moril spomin na njegovo kruto službo, dokler se ni sam usmrtil.

Ellis je obesil 203 zločince. Med temi je bil bivši angleški konzul Sir Roger Casement, ki je bil obešen zaradi veleizdaje 1. 1916. Na Irskem je skušal vprizoriti vstajo in je pri Nemeih iskal pomoči.

Ko je obesil Mrs. Thompson, so mu odpovedali živci in je prisegel, da ne bo nikogar več obesil.

PREVELIKI IZDATKI ROMUNSKEGA KRALJA

Bukarešta, Romunska, 21. sept. Voditelj kmetске stranke dr. Nicolaj Lupu je v poslanski zbornici povzročil velik vihar, ker je pri razpravi glede proračuna zahteval, da se znižajo izdatki kralja Karola in njegove družine.

Med drugim je dr. Lupu zahteval, da se za kraljev družino dovoli samo po en posebni vlak na mesec.

Dosedanja civilna lista dovoljuje kralju \$240,000 na leto, \$120,000 za kraljico vdovo Marijo, \$42,000 za princesinjo Ileano, \$30,000 za prestolonaslednika in \$42,000 za prevoz kraljeve rodovine.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates for various durations and locations.

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenimi nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoroli pošiljati po Money Order.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3878

PROHIBICIJA IN STRANKE

Ko je imel pomožni mornariški tajnik Jahneke v Clevelandu kampanjski govor, je pojasnil republikansko stališče napram prohibicijskemu vprašanju na tak način, da je vzbudil splošno začudenje.

Jahneke je namreč rekel: —

— Republikanci nudijo narodu prihiko, da odloči, če naj osemnajsti amendment ostane, ali če naj se ga odpravi. V slučaju, da je narod za odpravo, bo prevzela zvezna vlada kontrolo nad prodajo opojnih pijač ter bo pri tem strogo zaščitila one države, ki hočejo obdržati prohibicijo.

Morda je republikanska stranka res nekaj takega nameravala, toda njena platforma se povsem drugače glasi.

Platforma hoče predložiti državnim konvencijam samo revizijo osemnajstega amendmenta ter uveljaviti dolečo, da se ne sme salon nikdar več vrniti.

Nekateri domnevajo, da je sel predsednik Hoover v svojem sprejemnem govoru preko republikanske platforme, ker je dejal, da mu obstoječe razmere ne ugajajo in se je zavzel za revizijo prohibicijskega amendmenta.

Šel je sicer dalje kot je šla njegova stranka, ni se pa se zavzel za preklic osemnajstega amendmenta oziroma za splošno glasovanje o tem vprašanju.

Nadalje tudi ni rekel, da bi bilo treba prohibicijske postave tako izpremeniti, da bi bila dovoljena prodaja dobrega piva in vina.

Med republikansko in demokratsko platformo glede prohibicijskega vprašanja je sledeča kapitalna razlika: Republikanci predlagajo modifikacijo osemnajstega amendmenta, dočim hočejo demokratje enkrat za vselej pomesti z vso prohibicijsko hinavščino.

Proti povratku salona sta se obe stranki izrekli v svojih načelnih izjavah.

Volitve v Maine so pokazale, da posvečajo volilci prohibicijskemu vprašanju veliko pozornost.

Meseca novembra bo prišla do izraza volja naroda.

Tekom prihodnjega kongresnega zasedanja prohibicija sicer še ne bo odpravljena, dalo se bo pa regulirati trgovino s pijačami ter doseči, da bo imela od trgovine vlada dobiček, ne pa butlegariji.

Volilci naj volijo samo one kandidate, ki javno obljubijo, da bodo skušali čimprej odpraviti prohibicijo in njene zle posledice.

Izvolitev mokrega kongresa je dosti večje važnosti kot pa izvolitev mokrega predsednika.

Tudi Vi želite še enkrat videti domovino!

Za denar, katerega potrošite v brezdelju, lahko uresničite Vašo željo in obiščete rojstni kraj.

Vožnja od New Yorka do Ljubljane stane \$ 84.23 Za tja in nazaj preko Havre \$150.00

Od New Yorka do Trsta \$ 90.00 Za tja in nazaj \$150.00

Na brzoparnikih nekaj več.

Tudi kdor še ni ameriški državljani, dobi dovoljenje, s katerim lahko ostane v domovini eno leto.

Moderni parniki vam nudijo vso postrežbo in neprijetnosti dožive le potniki, ki odpotujejo brez potrebnih navodil.

PIŠITE TAKOJ ZA BREZPLAČNA NAVODILA NA:

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (FRANK SAKSER) 216 West 18th Street New York, N. Y.

JAPONSKA EKSPANZIJA

Po razglasitvi samostojne mandžurske države se Japonska na vse mogoče načine trudi da bi se utrdila v deželi in kako bi svojo novo posest zaokrožila s priklopitvijo važnih sosednjih pokrajin.

V južni Mandžuriji se ji je to posrečilo, v kolikor so hajoneti številnih japonskih bataljonov jamstvo za obstanek novega političnega stanja. Večji del Mandžurije je osobito severno mandžurske železnice ležeči Holung Kiang pa je domena razbojniških tolpa, ki deluje po navadi kitajskih vstajev zdaj za ruski zdaj za japonski denar, v splošnem pa pod navidezno kitajsko etiketo za dobiček posameznih "generalov". Delovanje teh tolpa olajšuje poplava, ki je uničila skoro vse prometne možnosti in se razbojnikom ni bati za sledenja večjih japonskih vojaških oddelkov.

Sovjetski pritisk na Kitajsko se javlja uspešno in zmagovito z vseh strani. Od Turkestanke meje na Singiang, najzadpadnejšo pokrajino, ležečo med Tibetom in Mongolijo, ter preko meje samostojne narodne republike Mongolije. Dobro poučeni viri vedo povedati, da je v celni vrsti osrednjih kitajskih provinc že razširjen neke vrste komunizem in da so osobito pokrajine Houan, Hupe in Kiangsi močno okužene s sovjetsko propagando, ki se skriva za agrarno gibanje milijonov kitajskih kmetov brez zemlje. Tretji pravec ruskega pritiska je v Poamuru, kjer pa sovjetom ne gre tako po sreči, kajti Japonska je povsem drugačen nasprotnik nego raztrgana Kitajsko.

Dokler sa severna in srednja Mandžurija v nerodu in razkroju, je to gotovo v interesu Japoncev, ki radi v kalnem ribarju. Moskva se ne čuti dovolj močno, da bi uveljavila svoje pravice na Mandžurijo, potekajoče iz solastništva vzhodno-kitajske železnice. Japonska pa lahko čaka, da ji izmzogana dežela sama pade v naročje kot zrelo jabolko. Liga narodov je v mandžurski zadevi in v stvarni japonskega napada na kitajsko celino pokazala tako očividno slabost, da se mikadovim državnikom s te strani ni bilo bati ničesar, pa naj je preiskovalna komisija ženevskega društva dognala še tako kompromitujoče stvari za nje. Japonci se v Ženevi niso dali potisniti v položaj obtožena, marveč so proti vsem pravilom nastopili v razpravi kot sodniki v lastni zadevi. Ves svet se je zgrajal nad trmastim einizmom japonskega delegata, ki se ni umaknil

poncev. Slednjim je prav, kajti tako imajo vsaj senco razloga, da se poganjajo za Džehol. Je pa še en razlog, ki ga cesar Pu-ji navaja za podkrepitev svoje zahteve. Obširni gozdovi v severnem delu Džehola — edini v deželi, ki je v južnem delu puščavska stepa in začetek pušave Gobi — so bili v davnih časih lovišče kitajskih cesarjev. Gozdovi bi postali na ta način kronsko imetje in z njimi bi razpolagali Japonci, ker je cesar Pu-ji samo lutka, za katero se skrivajo osvajači otoškega cesarstva.

Japonci so z zvencenimi argumenti že pridobili poglavarje nekaterih džeholskih plemen za svoj načrt in svet bo morda v kratkem doživel farso, da bo japonsko vojaštvo šlo "osvoboditi" Džehol izpod kitajskega jarma, da priklopi deželo vladavini navideznega manžurskega cesarja. Gotovo jim bo šlo tudi to gladko od rok, ako jim morda približevanje Moskve in Združenih držav ne bo prekrizalo računov. To bi bilo tem lažje ker se tudi Francija nagiblje k tej zvezi. Čisto lahko bi vesele potrkale na pogodbo devetih držav, s katero se je tudi Japonska zavezala, da bo spoštovala neokrnjenost Kitajske. V ostalem je otoško cesarstvo že nešteto krat prelomilo to pogodbo, vendar bi enoten nastop ostalih podpisnikov morda le nekoliko zaustavil japonsko prodiranje.

Dopisi.

Kingston, W. Va. Pred par meseci nam je bil Bog poslal zalogo vode, katere je zadostovala, da je odneslo par sto kompanijskih hiš, vse mostove, brvi, več milj železniških tračnic, železniških voz, več ljudi, avtomobilov ter raztrgalo na milje potov doli po Paint Creek-u. Posebnost Armstrong Creek je bil hudo prizadet.

V Paint Creeku obratujejo sedaj samo štirje premogorovi, in sicer Kingston, Milburn, Mahan Bornville. Ti rovi obratujejo po dva, včasih po tri dni v tednu. Plača je mala, kakor že splošno po W. Va. Dne 10. septembra zjutraj so našli v gozdu, nedaleč od hiš, truplo rojaka John Dolea, katerega so pogrešali že par dni. Zdravnik je ugotovil, da je izvršil samomor. Pokojni je bil doma iz Blok. Zadnje dni je bil zelo potr zaradi slabega zdravja. Tu med rojaki, ki kakor tudi med turojnimi Amerikanci je bil zelo priljubljen. Pozdrav! Jakob Švelc.

FRANCIJA PRODAJA TOPOVE

V fontainebleauskem artilerijskem parku so te dni razprodajali topove po izredno nizki ceni. Naprodaj je bilo 12 topov, 7 mozarjev, 2 metalea min itd. Pri prodaji se je zbralo dokaj občinstva, prišla pa sta samo dva kupea. Štiri tope so naposled prodali za 586 frankov, neki revolverski kanon je šel celo za 200 frankov, gorski top celo samo za 96 frankov. Oboroževanje se torej kmalu ne bo izplačalo več.

POZIV NAROČNIKOM Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslano jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročino. Ko mur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči. Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo priporočili vstavitvi nadaljno pošiljanje lista. Uprava "Glas Naroda"

POZDRAV Predno odhajamo iz New Yorka s parnikom "Paris" še enkrat najpripronejše pozdravljam svojo sestro v Aliquippa in brata v Chicagu ter njihove družine. Obenem se zahvaljujemo agenciji Metropolitan Travel Bureau, ki se nahaja v prostorih "Glas Naroda", za lep sprejem in postrežbo, ter jo priporočamo vsem rojakom. Bara in Nick Lilič.

PRAZNE HIŠE V PARIZU

Se pred tremi leti srednje premožen človek v Parizu ni mogel dobiti sebi primerne stanovanja in moral je stanovati v opremljenih sobah. Zdaj je pa v Parizu vse polno srednjih stanovanj praznih. V Parizu so celi neobjudeni okraj, ki so jih zgradili deloma zasebniki, deloma pa občina. Občina je zgradila več ogromnih stanovanjskih hiš, ki pa so stoji prazne. Stanovanje 5 sob z vsej prikljinami in najmodernejšo opremo stane 7500 frankov, z vsemi bremenami pa okrog 10.000 frankov. Ker si pa Francoz dovoli za stanovanje samo sedmimo svojih dohodkov (če bi bili pri nas ljudje tako srečni), je tako stanovanje primerno samo za najemnika, ki ima najmanj 70.000 frankov letnih dohodkov. Takih je v Parizu sicer zelo mnogo, toda ljudje se boje, da ne bodo imeli vedno tako lepih dohodkov in zato nočejo najemati dragih stanovanj. Raje se stiskajo v starih, manjših stanovanjih, prihranjeni denar pa spravljajo za slabe čase. V mestnih hišah stanujejo zdaj večinoma tujei, zlasti Rusi, ki jim ni treba računati z jutrišnjim dnevom, kakor domačini.

ZA SAMO \$1.850 ZGRADI — Stavbenik 5 sob hišo, cementirano klet in veliko podstrešje, kompletno s kurjavo kjerkoli tustuje lot v okolici New Yorka. Hiša dogotovljena za to ceno lahko ogledate. — "Builder" c. of Glas Naroda, 216 W. 18th St., New York, N. Y.

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE "GLAS NARODA" ne čita samo vaša članstvo, pač pa vel Slovenci v vaši okolici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Peter Zgaga Ona: — Brala sem, da mora žena v Hindustanu možu slediti v smrt. Ali ni to strašno! On: — Strašno, strašno! Še po smrti mu ne da miru! Žena: — Čudno. Odkar dajem beračem mesto denarja kosilo, jih je vedno manj. Mož: — Tvoj mož sem in zato razumem berače. Poznam žensko, ki je tako dolga, da če pozimi ozebe v noge, ima šele poleti nahod. Človek božji, zopet ste pijani! Začnite vendar rednejše živeti! Prepozno, prepozno — Če ste mož, ni zato nikoli prepozno. Bom pa še malo počakal! V višji dekliški šoli je poučeval star in siten profesor. Da se maščujejo nad njegovo sitnostjo, so mu deklice z gobo omočile stol. Profesor pride, sede ter plane kvčku rekoč: — Katera izmed gospodičen je preje sedela na tem stolu! Francozi zahtevajo vedno več od Nemecev. Nemei zaenkrat nočejo dajati. Prišel bo pa čas, ko bodo dali Francozom. In takrat jim bodo dali posteno. Nastopilo je čudno politično razdobje. Narod, ki nima nobenega oljnega polja, je zrel za samovlado. Narod, ki ima velike zaloge olja, mora biti pod pokroviteljstvom Anglije oz. Združenih držav. Iz Ljubljane poročajo, da je otvorila "Slovenska Politika" svoje urade v Zvonarski ulici. Za časa kralja Luja Filipa je prišel v Pariz neki prosilec da posiče mogočnega ministra, ki ga je govornica označevala za brezvestnega in podkupljivega. Prosilec se je najprvo prepričal, da je sam z ministrom, nato je dejal s skrivnostnim glasom: — Gospod minister, tukaj sva sama. Evo vam 10.000 frankov, nihče ne bo o tem zvedel. Minister se je zazrl v bankovce, nato je dejal: — Veste kaj, dajte mi 25.000 frankov in povejte to, komur hočete. Iz slovenske naselbine v New Yorku ne morem drugega poročati, kot da bo meseca oktobra par krstov in meseca novembra par porok, če bodo očetje storili svojo dolžnost in bodo z mladimi materami zadovoljni. Neki londonski živiji se je ba je posrečilo, napraviti žensko obleko, ki je tako majhna in lahka, da vsak odrasli možki lahko stisne v pest. Svarim vas, pečlarji, ne obupajte, kajti paradiž se bliža! Sedaj je že drugi sin angleškega kralja padel s konja ter se precej nevarno poškodoval. Stari se pa še precej trdno drži v sedlu. Toda, ko bodo začeli padati ljudje njegove vrste, bodo zaman skušali sklicati toliko pomagavev, da bi jih sproti pobrali. Pa je rekla ona: — Brez vsakega pomisleka bi se poročila z moškim, pa naj bi bil še tako neumen in grd, samo če bi imel dosti denarja. S temi besedami ste me pa zelo razočarali, gospodična, — je odvrnil. Kaj, ali nimate dosti denarja? — se je začudila. On: — Zdravnik mi je naročil, naj pazim, da bom živel kolikor mogoče v miru. Ona: — Pa si mu pokazal svoj jezik? On: — Ne, pač pa sem mu pravil o tvojem.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA STOPNI SEZNAM V JUGOSLAVLJO V ITALIJO Dina 200 \$ 4.00 Lir 100 \$ 5.90 Dina 300 \$ 5.85 Lir 200 \$ 21.40 Dina 400 \$ 7.50 Lir 300 \$ 16.00 Dina 500 \$ 9.30 Lir 400 \$ 22. Dina 1000 \$ 18. Lir 500 \$ 27. Dina 5000 \$ 88. Lir 1000 \$ 53. Za isplacilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodat v dinarjih ali v lirah dovoljujemo še boljše pogoje. ISPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH Za isplacilo \$ 5.00 morate poslati \$ 5.70 " " \$10.00 " " \$10.80 " " \$15.00 " " \$15.90 " " \$20.00 " " \$21.00 " " \$30.00 " " \$31.10 " " \$40.00 " " \$41.20 " " \$50.00 " " \$51.30 Prijemnik dobi v staram kraju isplacilo v dolarjih. Wažna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za priateljine št. METROPOLITAN TRAVEL BUREAU (FRANK SAKSER) 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Nesreča ne počiva! Tudi smrt ne. Podvrženi ste oni ali drugi vsak dan. KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBBAMBO IN ZA OBBAMBO SVOJIH OTROK! Ali ste se varovali na slučaj bolani, nesgađe ali smrti? Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslavanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje najvažnejše podpore med vsemi jugoslavanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad \$1.100.000.00, članstva nad 20.000. Nova društva se lahko vatanovijo v Združenih državah z 8. člani. Pristopnina preta. — Borite najblijši slovenski tednik "Novo Dobo", glasila JSEJ. Pišite po pojasnila na glavnega tajnika, Anton Zbašnik, Ely, Minn.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

DAVORIN RAVLJEN

PRI HMELJAKOVIH

Odlomek iz tretjega poglavja po- vesti "Tulpan", ki jo bo letos iz- dalu Vodnikova družba.

Predlanskim, pri tisti hudi ne- sreči, ki je vsega skupaj ugonobi- la štiri in dvajset rudarskih živ- ljenj, so Hmeljakovi izgubili oče- ta. Zdrbilo mu je obe nogi, prsi- kos mu je sfisnilo. Ko so ga spravi- li iz jame, je bil še pri življenju. Še bi bil lahko živel — o, seveda bi še lahko, saj ni bil dosti preko petdeset. Ali ko so mu v bolnici odrezali obe nogi in se je pozneje, prebujen iz omotice, zavedel svoj- črne bodočnosti, mu je od groze zastalo srce.

lakova, če ne bi imela Anke! Ta se vzvi v mesto, izvrstna šivilja je, še precej lepo služi pri tvrdki Engelman & Comp. Potem pa ob večerih še doma vse poravnava in prekontrolira, prepenja in pre- obrača, da je v hiši red in snaga. "Prosim vas, pijte!" nudi go- spa Hmeljakova. Pepon uboga, ne tekne pa mu ne. Tudi ponudni keks naloml in ga le počasi požira. Tako se mu zdi, kakor da krađe otrokom, ki radovedno zro vanj. "Ali mi še ne greste spat?" se razhudi mati. Pa se le počasi obira- jo. "Ura bo že kmalu polnoči, vi mi pa še tu postopate!" "Tudi zgoraj se vsi bedijo," se izgovarja desetletni kratkohlaničnik. "To so pa Jurigovi, ti bodo spet razvajali vso noč!" se razhudi Hmeljakova in zagrozi: "Bom naprosila gospoda Pepona, da vas- bo vse nabiks-al! Vam močno manjka močne roke, da bi vam katero priložila in z brezovko po- božala!" "Tak, tak!" globoko resno pri- urdi Pepon. "Mladina spat!" Zdaj ubogajo. Julčiča jih odže- ni v sobo kakor ovčice. Malo se še pretepajo in ravšajo, potem vsi zasmrčijo pod toplimi odejani. "Ni videla, mama!" se ponese Anka. "Pepon zna krotiti." "Kako ne, tak možak! Prosim, kar pijte! Anka, natoči! O ne, tu- di možu nisem branila piti. Pa ni- toliko pil, kakor drugi. Jako do- ber je bil, ali kadar se je razhudi- ga je bilo hudo krotiti." "Smo po večini vsi iz enega le- sa." "Jaz ne vem, ali vi nekoliko spo- minjate nanj, tudi po glasu." "Res, da," koj pritrudi Anka. Hmeljakova pa sname z žeblika nad- zofo fotografijo pokojnega, ko je še esarja služil in je bil korporal. "Zur Erinnerung an mene Dienst- zeit 1904 bis 1907" stoji spodaj vtis- kano v karton, okrog fotografije pa so pod steklom naložene ovenele smarnice in vijolice. Pijo, čas in pogovor veselo žu- borita dalje. Pepon suče svojo o- domačih krajih. Okroglo in samo- depadljivo razlaga kmetska ženi- tovanja. Stara Hmeljakova pa se razgovori o svoji rodni vasi. O svojih starših, ki sta že pomrla. O dveh sestrah, ki sta poročeni na knetijah, in imata kopice otrok. O treh bratih, ki jih je vse po- lbrala vojna. O malem gruntu, ki je prešel v tuje roke. "Tisti grunt — naša ma- vedno tarja za njim," se Anka. Pa je malo hudo! Ampak Hmeljakova ugnati. V tistem gru- tuju in za otroke ni več, je zakopa- na njena mladost. Samo v pomem- ku, na daleč še boža krotko živini- co, misli na zelene pouladne liva- de in na zoreča polja, valujoča v zlatih pasovih preko nizkih po- bočij. In zimskih večerov se spo- minja starih bajk in pesmi. Tiste prelepe moravske:

Pridi, Janko, moj premili, pridil k nam...

VSAK MILIJONAR SVOJO CERKEV

Iz knjige Otto Hellerja "Sibi- rija druga Amerika", Universum- Buecheri fuer alle, Berlin W 8.

Jenisejsk, mesto bivših krznar- skih milijonarjev, lastnikov zlatih rudnikov, mesto, ki je štelu 7000 prebivalcev in 14 cerkva. Vsak mi- lijonar je imel svojo cerkev. Tudi sinagoga je tu, tri dni poti od- oaljena od sirske magistrale, na robu kulture; na jugu Rusi, na severu Tunguzi. Zelo lepa, stara sinagoga z ve- liko kupolo, za starimi drevesi; tako sinagogo si človek mora o- gledati. Mlajši mož, čedno oblečen, nje- gova obleka spominja na avstrijsko uniformo, me vpraša: — Si ho- čete ogledati solo? ("se wolln sach anschau dr Schul?") — Mojze- sa (Maisha) ni tu. Morda pa želi gospod stopiti k meni? — Iz hiše- ce na dvorišču sinagoge se skloni lepa židovka, še dokaj mlada, je že vredno pogledati tja, saj se bo marsikaj videlo. Ne, raje ne. — Ste iz Jenisejska? — Jaz! — Silno začudenje. — Jaz iz Jenisejska! — Žena na oknu se smeje. — Jaz sem izganec. — Kaj ste pa zakrivil? — Mo- ž v zadregi povese oči, potem pa od- govori: — Trgoval sem. ("Iach hab ge- hendelt?") — S čim ste pa trgovali? — Vojnik sem iz Kosc. Prišel sem v Kijev, tam sem ostal. Trgo- val sem z — valuto. — Mož je vsaj odkritostoren. Prvi- primer, da izganec ne izjavi, da je nedolžen in da sam ne ve, kako je prišel sem. Poslovim se, stopim z dvorišča na cesto. Komaj pa na- pravim nekaj korakov, zaslišim za seboj klic: — Gospod doktor, gos- pod doktor! Mojzes je že tu! In Mojzes je prišel. V škornjih, ovčem kožuhu, z brado, ledeno sivo in skušntrano, rusko knušno potis- njeno na čelo, prastar. — Gospod bi si rad ogledal so- lo? — Govoril je zelo počasi in ves presenečen nad tem, da je stal pred njim Evropec, ki si je hotel ogledati sinagogo. Morda sem bil v njegovih očeh komisar, ki še ho- tel uradno zapreti sinagogo, mor- da sem bil skrivnostni konzul, Rot- schildov odposlanec. Ves zbehan je stal Mojzes pred menoj. — Potem sva odšla v sinagogo. Z ogromnimi, starinskimi ključi so se odklenila velika lesena vrata. Mo- jzes je vstopil prvi. — To je naša čela. Najlepa sinagoga daleč na- okrog. Vse so nam vzeli. Vse zlato, vse srebro. — Kar je stopil k me- ni — en Mojzes, še manjše posta- ve, še bolj siv, še bolj sključen, z očali. In izpregovoril je v brezhib- ni nemščini: — Prihajate iz Berlina? Ste agent politične upra- ve? Ali pa ste — novinar? — Bil je nadomestni rabin ali rabinski nadomestek. Pojasnil sem mu po- ložaj. — Koliko židov je v Jenisej- sku? — Petnajst židov in božji hram za- tristo. Razkošje, dragocene klopi, poslikano steklo na oknih, kristal- ni lestenci, marmornati stebri, bila je bogata sinagoga. — Tistih, ki so sinagogo zgradi- li, ni več tu. — Je dejal prvi Mo- jzes. — Tj so v Berlinu in v Parizu, mi smo pa ostali tu, mi. "die ar- men Jiden". Vse so nam vzeli iz kole. — Kdaj vam pa vzamejo sina- gogo? — sem vprašal. — Čemu- potrebuje petnajst židov na hram? — Grozno je to vprašanje, toda umestno. Trikrat je skomignil z rameni. — Morda jutri, morda dan- es, morda pojutrišnjem, vzeli jo- ga bodo. Mi itak ne moremo žive- ti. Od kod naj vzamemo denar za- davke? Petnajst židov! — Krat- ka pavza: Potem se pa oglasi sta- ri, ki govori gladko nemški: — Drugi časi! Obupano razproste ro- ke. — Železnice grade do Jenisej- ska in sinagogo dobe železničarji. V svetju so že sklenili, da pride tu sem železničarski klub. — Zelo mi je žal, toda po mo- jem mnenju je sovjet zelo pame- ten, to bo kršen klub. — Trije židje so me presenečeno pogledali. Prvemu sem dal srbrn rubl. Spre- mil me je na cesto. Drugi je pa za- prl težka vrata, potem je vzel sta- rinske ključe, zmajal z glavo in se odmajal čez dvorišče. — Prihodnje leto zaplota rdeča zastava nad zadnjo sinagogo v Se- verni Sibiriji, ob robu pragaoda.

DEŽELE, KJER SE LJUDJE NE POLJUBLJAJO

Že mnogo se je pisalo o poljub- ljanju, ki ga zlasti zdravniki ob- sojajo iz higijenskega vidika, in ljudje so se zadnje čase v prijatelj- skih in sorodniških poljubih res nekoliko omejili, kar ni čuda, saj se bolezn, posebno hudih nalezlji- vih bolezn, vsak človek boji. — Zdravniki pa neprestano opozarja- jo ljudi, naj opuste poljubljanje posebno tam, kjer človek ne ve točno, s kom ima opraviti. Mladim zaljubljenem pa seveda zdrav- niki v pretežni večini primerov zaman prigovarjajo, naj se ne pol- ljubljajo, saj ljubezen v svojih pr- vih korakih ne pozna nobenih o- vir in navadno tudi z zdravo pam- etjo ne računa. Nobenega dvoma ni, da se baš s poljubi prenese naj- več nalezljivih bolezn, toda mladi- na se zato ne ženi. So pa na svet- tu narodi, ki poljuba sploh ne po- znajo in ki o poljubljanju sploh še nikoli slišali niso. Če bi pripad- niki teh narodov videli, kako se dva človeka poljubljata, bi gotovo videli v poljubu nekaj neumestne- ga in nedostojnega. Narodi, ki pol- juba ne poznajo, imajo pa zopet drugačne običaje in načine poz- dravljanja. Prebivalci Hitagonga se po- zdravljajo na ta način, da pritis- nejo drug drugemu nos in usta na obraz, ne da bi se pri tem poljubili na lica. Zdi se, kakor bi hotel drug drugega poduhati. Mongolski oce- niki ne poljubljajo svojih otrok, tem- več poduha samo njihove lase. Če hočejo prebivalci otrok v Južnem morju izkazati komu posebno čast in spoštovanje, mu polijejo glavo z vodo. Če hoče Kitajce koga pose- bno prijazno pozdraviti, se pokri- je. Pri nas se odkrijemo in ravno- merno torej v takem primeru baš nasprotno. Olikan Japonec po- zdravlja po starem običaju na ta način, da se sezuje. V Perziji je pa izkazovanje časti še posebno čudno. Oličnemu gostu se sme olikan Perzije približati samo bos, ker- smatra, da bi ga hudo žalil, če bi stopil predenj obut.

AMUNDSENOVO PISMO NAJDENO

Iz Moskve poročajo, da je vodja sovjetske polarne ekspedije prof. Samojlovič z ledolomilca "Rusa- nova" sporočil, da je našel na Čeljuskinovem rtiču dve angleško pisani pismi. Prvo pismo je pisal Amundsen, drugo pa drugi znani raziskovalec polarnih krajev Sver- drup. Amundsenovo pismo se gla- si: "Ekspedicija na ladji 'Maud', Norveška polarna ekspedicijska se je peljala mimo Čeljuskinovega rti- ča v septembru 1918, pa jo je za- držal led in tlačila je v njem štiri- dni. Pri rtiču... (tu pismo ni čit- ljivo) 105 stopinj 50 minut vzhod- ne dolžine po Greenwichu, je mo- rata ekspedicijska prezimovati. Po- drobnosti o naši ekspediciji, se- dobe v njenem glavnem stanu vzhodno od otoka Loekwood, 24- milj vzhodno od tega rtiča. Vse v- redno. Roald Amundsen. Prista- nišče 'Maud', 1. maja 1919." Sverdrupovo pismo se pa glasi: "Ekspedicijska 'Maud' 6. in 7. maja. Amundsen iz Sverdrup. — Morili smo s teodolitom višino sol- enca na Čeljuskinovem rtiču. Dobil- sme 77 stopinj, 43 minut. 3 se- kande severne širine. Čeljuskinov rtič, 7. maja 1919. Sverdrup." Na kraju, kjer je našel prof. Samojlovič pismi, je bilo najdeno v dvojni višini odraslega moškega znamenje, ki ga je napravil Sver- drup, član Amundsenove ekspi- dijske na ladji "Maud" leta 1919. Sovjetska ekspedicijska je sklenila ustanoviti tu polarno stanico.

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORN DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink. Pradednik: FRANK HOTKO 507 E. 73rd St., New York City. Podpredsednik: MICHAEL UREK, 1715 Gates Avenue, Brooklyn, N. Y. Tajnik in arhivar: JOSEPH POGACHNIK, 580 Liberty Avenue, Williston Park, L. I. Blagajnik: PETER RODE, 72-23 67 Place, Glendale, L. I. Zapičnik: RADO VAVPOTIČ, 22-15 — 25th St., Astoria, L. Isl. Nadzorni odbor: FRANK LUPSHA, 431 Morris Avenue, Rockville Center, L. Isl. ANTON ČVEKOVICH, 883 Seneca Ave, Brooklyn, N. Y. FRED VELEPEČ, 72-25 — 67 Place, Glendale, L. I.

KAKO CIGANI "NESO" BANKOVCE Na originalnem način so cigani prevarili Matijo Goluba iz preknarske vasi Črensovec blizu Dolnje Lendave. Poglavar ciganske tope Žnidarič se je seznanil z njihovimi načini, da odvedel in mu pokazal star lonce, poln stodinar- skih bankovcev, češ da zna delati denar in sicer tako, da položi ne- kaj stodinarskih bankovcev v lonec, ki mora biti ves dan dobro pokrit, potem se pa roče iz stodi- narskih tisočdinarskih bankovci. — Svetoval mu je, naj prinese vsaj 5000 Din, pa bo imel 50 jurjev. Lahkoverni fant je ciganu verjel, prinesel je pet tisočakov, ki jih je cigan spravil v lonec. Golub je moral svečano obljubiti, da bo o tem molčal Ker je bila ceremonija končana šele pozno ponoči, je po- slal cigana fanta domov, češ, naj pride drugo jutro po denar. Ko je pa prišel fant zjutraj na travnik, ni bilo o ciganih duha ne sluha.

TRAGEDIJA GLUHONEME DEKLICE

Pred sodiščem v Osijeku se je zagovarjal večeraj sluga Pero Han- čuk iz vasi Kraškovič zaradi umor- ra svoje 15 letne hčerke. Rožike. Mož se je bil ločil od svoje žene, hčerka je pa ostala pri njem. Si- četa je bila gluhonema in bebasta. Hančukov delodajalec je protesti- ral, da bi imel sluga hčerki pri- sebi in tako reče ni vedel, kaj početi z otrokom. Berači so mu ponujali za hčerko 100 Din, da bi- g njo lažje beračili, in slednjic se- je oče odločil prodati hčerko ci- ganom, ki je pa niso hoteli kupiti. Na povratku iz Slatine, kjer je je hotel prodati, jo je pahnil z mostu v vodo, da je utonila. Obsojen je bil na 3 leta težke ječe.

Vsakovrstne KNJIGE POUČNE KNJIGE POVESTI in ROMANI SPISI ZA MLADINO se dobi pri "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York, N. Y. POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Mali Oglasi imajo velik uspeh Prepričajte se!

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH SLOVENE READER) \$2.— Narodila se je KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 West 18th Street New York City

Poziv! Izdajanje lista je v zvezi s velikimi stroški. Mno go jih je, ki so radi sla- bih razmer tako priza- deti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo na- ročnino točno. Uprava "G. N."

VSAKDANJI KRUII

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

10 (Nadaljevanje.)

— Ne znam kuhati, — pravi bojzljivo Mina. Teta jo temno pogleda. Toda njen glas je priljubljen: — Zdaj vidite, milostljiva gospa, kako je ponižna. Biti ponižen je dobro, tako pravim vsak dan mojim otrokom: — Bodite ponižni; v vašem stanu morate biti ponižni. — Toda Mina to pretirava. V tem trenutku pride Berta. Steklenico z žganjem nese skrivito pod belim predpasnikom; rdeča bluza, katero si je oblekla popoldne da bi tem bolj ugajala kupovalkam, stoji ljubko na lepi postavi. Njena lica so bila še bolj rožnata kot ponavadi; bila je veselo razgreta. Saj je, ko je ravno prišla iz pivnice, poklicala trgovčeva gospa z nasprotnega vogla, okrogla žena z zlato verižico in z velikim glavnikom iz želvine kosti v velikem šopu las.

Tudi trgovčeva gospa je izvedela, da sta k Režekovim prišli dve dekleti iz dežele. Berto pozove, da bi stopila v trgovino, kjer je bilo mnogo bombonov in čokolade. Vse je bilo tako zapeljivo za Berto. Trgovka ji ponudi šestdeset dinarjev na mesec in trideset dinarjev božičnega darila, ako stopi pri njej v službo.

Berti se kar zavrti v glavi, toda izprosi nekaj časa za pomislek. Bila je vendar le samo trgovka! In z nasmehom se pogleda navzdol, zadržne pas s svetlo zaponko okoli vitkega pasu — toje moralo biti dekle, za katero se kar trgajo!

Z velikim veseljem gledajo njene bistré oči tujo damo, ko se gibéno mimo sadnih košar zmuzne mimo nje v kuhinjo.

Stotnikova gospa drži naočnike pred očmi; nato pa se ojunáči, rekoč:

— Oprostite, gospa Režek, zdi se mi, da je to ono dekle, o katerem je naš sluga govoril. — Ali ne iščete tudi vi službe? — se obrne k Berti.

— Da, milostljiva gospa, — Berta se jasno nasmeje, vsled česar je takoj vsakemu ugajala.

— Ali se razumete na kuhinjo in gospodinjstvo? — Pri svoji materi sem vodila gospodinjstvo, imela sem mnogo opravila. Vse sem naredila sama, materi se ni bilo treba za nič brigati.

Gospa Režekova je vsa trda. Ta pa se je znala hvaliti. Občuduje jo, pa tudi jeza jo prime do nje. Ta drzna stvarica ni niti potrebovala njene pomoči!

— Berta, — reče trdo, — milostljiva gospa Smoletova hoče vdinjati našo Mino.

— O, saj ne vem — rajši ne bi, — pravi mlada gospa obotavljaje in neodločno oprazuje Mino, ki se je po svojem čudnem obnašanju zelo razlikovala od Berte.

Smole — stotnik Smole! To je bilo nekaj! Bertin nasmeh je bil vedno bolj prikupljiv.

— Ta je tako prijazna, — pravi gospa Smoletova, kot bi se hotela opravičevati proti gospej Režekovi. — Tako rada imam okoli sebe prijazne ljudi. In to je potrebno za otroke. — In nato z odločnostjo reče Berti: — Dam vam šestdeset dinarjev!

Režekova postane temno rdeča. Le z veliko težavo premaga svojo nevoljo in jezo. Še lepše! Mina, katero je bilo težko oddati — niti stotnikova gospa je hotela — ji je ostala na vratu, ta sraka pa si zna kar sama pomagati. Tod tej mali žabi je privoščila, da bo prišla v hišo, kjer bo le malo jesti. In tako s tajno škodoželjnostjo potrdi mlado gospo s svojim dobrim mišljenjem o Berti.

Samo plača je še bila zapreka. Berta je v vsej svoji ponižnosti zahtevala sedemdeset dinarjev in ji je celo rekla, da ji je gospodar pivnice obljubil celo več in trgovčeva žena na drugem voglu še več.

Gospa Režekova se trese od zatajevane jeze — ta banda! Ne samo, da ji jemljejo kupovalke, celo tudi postranski zaslužek, s katerim se včasih zasluži nekaj dinarjev, hočejo uničiti. Naznaniti bo treba policiji, taka nesramnost! Kar za hrbtom jemati dekleta!

Toda zdaj je hotela priti do svojega denarja. In zato govori prav važno:

— Dajte ji sedemdeset, milostljiva gospa; nobenega dekleta ne boste dobili, ki bi bila za vas bolj pripravna. Da, Berta je dekle, lot bi jo vzeli iz škatljice. In tako gibéna — boljša ne more biti! Berta, imejte sréčo pri taki gosposi! Vedno prihajajo dekleta z vprašanji: — Ali še ni nobenega mesta pri gospej stotnikovi? — Toda teh vam nikakor ne bi priporočila, milostljiva gospa! In kako neki, saj imam vidim, koga imam pred seboj. To bi bilo proti moji vesti. In vedno pripovedujem, da ne smejo zabavljati čez svoje gospodinj, ne vedno hoditi na ples. O, kaj vs hočejo imeti današnja dekleta.

— O, da, — toži mlada gospa; — tudi jaz sem že imela slabe izkušnje.

— No, kako pa je vendar bila Matilda? — izprašuje radovedno Režekova.

— Bila je zelo dobra in ne bi je pustila, toda zdaj se bo poročila.

— Po pogledite to krotó, — in gospa Režekova ploskne z rokama. — Ta se bo poročila! Ne, milostljiva gospa! Da kaj takega verjamete. Drugje se bo vdinjala. Sedemdeset dinarjev, za toliko ne bo nikjer več služila. Hoče jih imeti sto. O, ti luč nebeška; pa na ples je treba hoditi, pa tam doli okoli zverinjaka! Jih poznamo!

Režekova je govorila v svojem ognju in ni prenehala prej govoriti, dokler gospa Smoletova, jezna nad Matildino nizkotnostjo, ne obljudi Berti sedemdeset dinarjev.

Ko gospa stotnikova odide, prične Mina, ki je do tedaj stala molče v kotu, bridko jokati. Vse, kar je ta zbrala jeze in ogorčenja, je teklo s solzami na dan. Poloti se je veliko domotožje. Zelo ostro očita teti njeno nepravdo ravnanje, tako da se gospa Režekova v hudi jezi razkorači, očitajoč ji nevaležnost in ji celo zaluča v obraz "neotesana kmečka dekla", za katero ne bo ganila z nobenim prstom več ter slednjič razaljena zaloputne za seboj steklena vrata.

V temni trgovini čepi Mina na obrnjeni ločeni posodi in si z rokama zakrije obraz. Berta stopi pred njo. Zadržni žarek svetlobe, ki je prihajal v klet, počiva na njenem ljubkem obrazu.

— Ne jokaj, Mina, — ji pravi prijazno ter jo poboža po lasih. — Da te teta zaradi tega tako sovraži! Pusti tega zmaja! Veš kaj, imam zelo lepo in dobro službo za tebe, tam-le v restavraciji.

— Sedemdeset dinarjev, je rekla, ti bo dala? — Mina preneha jokati.

— Ne! — Berta se glasno zasmeje. — Kaj misliš! Tako sem samo rekla gospej. Toda štirideset ti bo že dal. Pojdi enkrat k njemu.

— Pojdi z menoj, — prosi Mina in jo prime za roko. — Dobro, pa gremo, — Berta jo hoče dvigniti, toda Mina, kot bi pomisljala, zakriči:

— Ježé, penilo! Moram ga še prej pospraviti!

"Narava v Surovosti je redkokdaj MILA"

SVOBODNJAK DŽUNGLE

"Narava v Surovosti" — kot jo je naslikal slavni slikar živali, Paul Branson... navdahnjen od silne leopardove bojevitosti in brezsrčnega lava za plenom, ki ga je napravil za strah vsake zveri v afriški džungli.

—in surov tobak nima mesta v cigaretah

Te ga ni v Luckies... najmilejši cigareti kar ste jih kdaj kadili

Mi kupujemo najboljši in najfinejši tobak na celém svetu — toda s tem še ni povedano, zakaj ljudje vsepovsod smatrajo Lucky Strike za najmilejšo cigareto. Dejstvo je, da nikdar ne pregledamo resnice, da je "Narava v Surovosti

Redkokdaj Mila" — zato je temu finemu tabaku po primernem staranju in miljenju dana dobrota onega Lucky Strike čistilnega procesa, ki je opisan z besedami — "It's toasted." Zato pravijo ljudje v vsakem mestu, trgu in vasi, da so Luckies tako mile cigarete.

"It's toasted"
Ta zavojček milih Luckies

"Ako mož napiše boljše knjigo, ako ima boljše pridigo ali če napravi boljše mlinico kakor njegov sovec, bo svet napravil izlojeno pot do njegovih vrat, četudi zgradil svojo hišo v gozdu."

RALPH WALDO EMERSON

Ali ne pojasni to, zakaj je širni svet sprejel in odobrila Lucky Strike?

Berta maje z glavo in gleda za njo, ko že skoro ob popolni temi hiti v kuhinjo. Nasmeh poln usmiljenja do ubogega dekleta spreleti lepe Bertine ustnice.

Vsak večer po deveti uri je bila velika skupščina v prostoru, ki je dišal po slanikih, čebuli in gnilem sadju. Čepele so na ločenih posodah in košarah in klepetale. Tu pa tam vtikajo prste, pokusijo to in ono, si ogledujejo med seboj obleko in frizuro, se hvalijo in opravljajo druge. Svoje gospodinj so pretrle kot predivo, ki ga vlečejo skozi ostre zobe preslice.

Ta gospodinja je bila prestroga, druga preveč površna; ta preveč zapravljiva, druga preskopa; ta preveč sladkosnedna, na mizi znotraj ni bila nobena jed dovolj dobra, za služinčad zunaj vse predrago. Vsaka gospa je bila prepirljivka, mož pa osel. Ena se je oblačila kot kraljica, druga je bila hinavsko pobožna, tretja zanikna, četrta neumna za veselje, peta je imela ljubimeca in njen mož je nadlegoval služkinjo. In tako je šlo dalje v neskončnost.

(Dalje prihodnjič.)

VOJNA — BOLEZEN

Holsteinski zdravnik dr. Emil Flusser je izdal zanimivo knjigo, ki ji je napisal predgovor slavni fizik prof. Einstein in ki razlaga vojna kot bolezen.

"Vojno smatram za posledico bolezensko spreminjene človeške razsodnosti," pravi Flusser v tej knjigi in nato svojo trditve tudi dokazuje.

V nekem poglavju navaja primer mladega Richarda Wagnerja, ki je med julijsko revolucijo v Lipskem zašel v množico plenilcev in že je z njimi plenil od hiše do hiše. Naslednji dan se ni vsega skupaj skoraj niti spominjal in si ni vedel razložiti, kaj ga je gnalo do takšnega ravnanja. Začuden je oparoval razbit kos pohištva, ki ga je bil prejšnji dan kot plen prinesel domov. V podobnem razpoloženju je moral biti bojevnik v svetovni vojni. Delal je to, kar so delali drugi, šel je, kamor so šli drugi in je nudil sliko obolenja na vojni psihozi. Znaki tega obolenja so bili na različnih osebah različni, kakršna je bila pač posamezna duševnost. O tem nas nazorno poučujejo literarna dela, ki se bavijo s svetovno vojno. Njih junaki niso

strasnost prešernost in ki se sredi trapel in razvalin, med blaznim kričanjem ranjencev in umirajočih spolih ni zavedal življenjske nevarnosti. V ognju je čutil le slast, radost in popolno varnost.

Bolnica, kjer je umrl Doumer, na prodaj.

Pariška bolnica, v kateri je izdihnil umorjeni predsednik republike Doumer, je zdaj naprodaj. Bolnica je zasebna klinika, ki jo je sredi 18. stoletja zgradil finančnik Nicolas Beaujon. Zgodovina te stavbe je po mnogih dogodkih v zvezi z zgodovino Francije. Sedanjí lastniki klinike prodajajo bolnico zategadelj, ker nočejo namestu nje zgraditi večjo in modernjšo zgradbo, ki bo v vsem odgovarjala najodobnejšim pridobitvam medicine in higijene.

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre Na Hitrem Ekspresnem Parniku **ILE DE FRANCE**
1. Oktobra (popoldne)
20. Oktobra

CHAMPLAIN
4. Oktobra — 5. Novembra
PARIS
8. Oktobra — 11. Novembra
NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščené agente

French Line
19 STATE STREET, NEW YORK

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

Odlikovanje Cosyusa

Belgijski kralj je podelil prof. Cosyusu, Piecardovemu asistentu na drugem vletu v stratosfero, višje križ Leopoldovega reda.

ITALIAN LINE

"ITALIA" — "COSULICH"
1 State Street, New York
DIREKтна SLUŽBA V TRST in DUBROVNIK
Od New Yorka do Trsta v 11 DNEH
RAZKOŠNE IN OGROmNE LADJE
PRIHODNJA ODPLUTJA

24. SEP. SATURNIA

1. OKT. ROM A

8. OKT. R E X

12. OKT. VULCANIA

15. OKT. Conte GRANDE

22. OKT. AUGUSTUS

ZNIZANE CENE
TJA TER TJA IN NAZAJ
Slojani Prostori — Izborna Kuhinja
Vsebuje lokalnega agenta ali družbo

6. decembra: Saturnia in Trst

7. decembra: Europa in Bremen

9. decembra: PARIS (BOŽIČNI IZLET) Havre

10. decembra: Roma in Genoa

13. decembra: Hamburg in Cherbourg

14. decembra: Majestic in Cherbourg

15. decembra: Conte di Savoia in Genoa

16. decembra: Rex in Genoa

17. decembra: Hamburg in Cherbourg

21. decembra: Rex in Genoa

23. decembra: Europa in Bremen

25. decembra: Conte di Savoia in Genoa

27. decembra: Hamburg in Cherbourg

30. decembra: Olympia in Cherbourg

SHIPPING NEWS

- 23. septembra: Majestic in Cherbourg
- 24. septembra: Westernland in Havre
- 24. septembra: SATURNIA in TRST
- Lafayette in Havre
- Rotterdam in Boulogne sur Mer
- Cleveland in Cherbourg in v Hamburg
- 25. septembra: Europa in Cherbourg in v Bremen
- 28. septembra: Pres. Harding in Havre
- Berengaria in Cherbourg
- 29. septembra: Gen. v. Steuben in Bremen
- New York in Cherbourg in v Hamburg
- 30. septembra: Homerie in Cherbourg
- Minnetonka in Havre
- 1. oktobra: De France in Havre
- De Grasse in Havre
- Roma in Genoa
- Bremen in Bremen
- Milwaukee in Hamburg in Cherbourg
- Vendram in Boulogne sur Mer
- 4. oktobra: Champlain in Havre
- 5. oktobra: Vulcania in Cherbourg
- Manhattan in Havre
- 6. oktobra: Dresden in Bremen
- Albert Ballin in Hamburg
- 7. oktobra: Olympic in Cherbourg
- 8. oktobra: Paris in Havre
- Rex in Genoa
- Statenland in Boulogne sur Mer
- 12. oktobra: Europa in Bremen
- VULCANIA in Trst
- Aquitania in Cherbourg
- 13. oktobra: Hamburg in Hamburg
- 14. oktobra: Majestic in Cherbourg
- 15. oktobra: Lafayette in Havre
- Conte Grande in Genoa
- Vendram in Boulogne sur Mer
- 18. oktobra: Leviathan in Cherbourg in Bremen
- 19. oktobra: Berengaria in Cherbourg
- 20. oktobra: De France in Havre
- Bremen in Bremen
- Deutschland in Hamburg
- 21. oktobra: Homerie in Cherbourg
- St. Louis in Hamburg
- 22. oktobra: Augustus in Genoa
- Rotterdam in Boulogne sur Mer
- Vendram in Boulogne sur Mer
- 27. oktobra: New York in Hamburg
- General v. Steuben in Bremen
- 28. oktobra: Olympic in Cherbourg
- 29. oktobra: SATURNIA in Trst
- Breita in Bremen
- 2. novembra: Roma in Genoa
- Manhattan in Havre
- Albert Ballin in Cherbourg
- 3. novembra: Dresden in Bremen
- 4. novembra: Vulcania in Trst
- Deutschland in Cherbourg
- 12. novembra: Olympic in Cherbourg
- Europa in Bremen
- 19. novembra: Conte di Savoia in Genoa
- 23. novembra: St. Louis in Cherbourg
- Pres. Harding in Havre
- 25. novembra: Berengaria in Cherbourg
- 26. novembra: Champlain in Havre
- Augustus in Genoa
- Majestic in Cherbourg
- 29. novembra: Bremen in Bremen
- 30. novembra: New York in Cherbourg
- Manhattan in Havre
- Statenland in Boulogne sur Mer
- 1. decembra: Rex in Genoa
- Stuttgart in Bremen
- 6. decembra: Homerie in Cherbourg
- 12. decembra: Saturnia in Trst
- 7. decembra: Europa in Bremen
- Pres. Roosevelt in Havre
- 9. decembra: PARIS (BOŽIČNI IZLET) Havre
- Albert Ballin in Cherbourg
- Olympic in Cherbourg
- 10. decembra: Roma in Genoa
- 13. decembra: Hamburg in Cherbourg
- 14. decembra: Majestic in Cherbourg
- Berengaria in Cherbourg
- 15. decembra: Conte di Savoia in Genoa
- Bremen in Bremen
- Leviathan in Cherbourg in Bremen
- 21. decembra: Pres. Harding in Havre
- Deutschland in Cherbourg
- 23. decembra: Champlain in Havre
- Homerie in Cherbourg
- 27. decembra: Europa in Bremen
- 28. decembra: New York in Cherbourg
- Manhattan in Havre
- 30. decembra: Olympia in Cherbourg